

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ: ЗРУЧНИЙ ТА ЕФЕКТИВНИЙ ПІДХІД

Шановні лікарі!

Журнал «Мистецтво лікування» є послідовним прихильником і популяризатором системи дистанційного (післядипломного) навчання лікарів. Адже специфіка нашого фаху така, що навчання лікаря не завершується з закінченням вищого медичного навчального закладу. В сучасному світі наукові знання примножуються просто шаленими темпами, тож лікар, аби йти в ногу з часом, має постійно вчитися, знайомитися з важливими відкриттями в галузі медицини, засвоювати інформацію щодо нових підходів до лікування та діагностики.

Для того, аби допомогти лікарям підтримувати свій професіоналізм на належному рівні, існують заклади післядипломної медичної освіти. Найбільш поважними такими закладами в Україні є Національна академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика і Харківська медична академія післядипломної освіти. Ці установи – справжні флагмани післядипломного навчання українських лікарів.

Водночас, протягом останнього десятиліття у світі дедалі популярнішими стають різноманітні форми дистанційного навчання. У розвинених європейських країнах найбільшого поширення набула система кредитно-модульного післядипломного навчання (т. зв. система СМЕ). Вона передбачає отримання кожним конкретним лікарем певної кількості кредитних балів через професійні медичні видання або на акредитованих медичних заходах.

Поєднати величезний досвід закладів післядипломної освіти України з новими підходами до організації навчального процесу – таке амбіційне завдання свого часу поставила перед собою редакція нашого журналу. Відтак, саме в рамках «Мистецтва лікування» було зроблено першу в Україні спробу запровадити у практику елементи системи СМЕ. Цей спільний з Національною академією післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика проект дистанційного навчання виявився надзвичайно успішним і вартим продовження. На починання активно відгукнулися читачі журналу – сотні лікарів з усіх регіонів України. Відтак, цикли дистанційного навчання за кураторства профільних кафедр ХМАПО на сторінках «Мистецтва лікування» стали традицією. Завдяки інноваційній навчальній моделі лікарі з різних міст і сіл нашої держави здобули можливість отримати нову інформацію і нові знання, підвищити свій професійний рівень, ознайомитися з найбільш сучасними діагностичними та лікувальними методами.

Незабаром естафету післядипломного навчання підхопив журнал «Ліки України». Цей проект став спільним дітищем журналу з іншим славним навчальним закладом – Харківською медичною академією післядипломної освіти. Навчальний цикл 2008 року, що його проводила кафедра кардіології та функціональної діагностики ХМАПО під керівництвом професора Віри Йосипівни Целуйко, мав великий успіх у наших читачів. Лікарі з усіх регіонів України (насамперед – кардіологи, але також і терапевти, і сімейні лікарі) активно відгукнулися на новий проект, оцінивши зручність запропонованої очно-заочної моделі навчання. Завдяки інноваційній навчальній моделі лікарі з різних міст і сіл нашої держави здобули можливість отримати нову інформацію і нові знання, підвищити свій професійний рівень, ознайомитися з найбільш сучасними діагностичними та лікувальними методами.

Суть запропонованого підходу полягала в тому, що лікарі проходили частину навчання заочно, не відриваючись від свого робочого місця. Для цього в кожному з номерів «Ліків України» публікувалася лекція від кафедри кардіології та функціональної діагностики ХМАПО і запитання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури. Лікар вивчав матеріали і відповідав на запитання. Анкети з відповідями надсилав на адресу редакції, де спільно з викладачами кафедри оброблялися отримані матеріали.

На початку 2009 року ХМАПО спільно з редакцією «Ліків України» підбив підсумки за результатами навчального циклу 2008 року, що склався з 10 лекцій у послідовних числах журналу. Було визначено групу переможців і запрошено їх на фінальний етап навчання, що проходив у стінах Харківської медичної академії післядипломної освіти. Як зазначила куратор проекту професор В.Й. Целуйко, завідувачка кафедрою кардіології та функціональної діагностики ХМАПО, результати навчального циклу 2008 р. вселили у неї почуття оптимізму та радості від усвідомлення того, що, попри всі політичні та економічні проблеми в країні, українські лікарі не втрачають інтерес до пізнання, до професійного вдосконалення і займають активну позицію. Важливим є також те, що проект об'єднав однодумців із заходу та сходу, з півдня та півночі нашої країни – адже у списку переможців представлено лікарі практично з усіх областей України.

Організаторів особливо втішило те, що в проекті взяли участь лікарі не лише з великих міст, але й з маленьких містечок і сіл; не самі лиш кардіологи, але й терапевти, і сімейні лікарі. Безумовно, проект виявився успішним, і результат навіть перевищив усі сподівання.

Малюнки
Олександр Прахової

На загал, у проекті взяло участь понад 3 тис. лікарів. Серед них були такі, хто надсилав свої відповіді на завдання всіх випусків, інші відповідали лише на завдання за тією тематикою, яка для них була особливо цікавою. Навчання, як уже було згадано, зацікавило не лише кардіологів і терапевтів, а й лікарів інших дотичних профілів. Серед усіх лікарів, які взяли участь у проекті, було виділено тих, хто відповів правильно більш ніж на 50% усіх опублікованих матеріалів. Списки цих учасників було опубліковано на сторінках журналу «Ліки України» №1 за 2009 рік. Всі ці 42 лікарі були запрошені в Харків для участі в очному циклі на кафедрі кардіології ХМАПО.

Навчання групи переможців, що проходило у березні 2009 року безпосередньо у ХМАПО, стало не формальним заходом, а справжнім святом для учасників. Слід сказати, що в підтримці цього проекту взяла активну участь дуже багато фармацевтичних компаній. Передовсім, це компанії, які впродовж 2008 року підтримували публікацію навчальних матеріалів проекту на сторінках журналу. Серед них, зокрема, – компанії «Гедеон Ріхтер» і «Зентіва». Особливу позицію в цьому проекті зайняла компанія «АстраЗенека», яка виступила з ініціативою надати спеціальну нагороду для першого переможця проекту.

Перші три почесні місця посіли Ніна Михайлівна Білоус, Олена Вікторівна Лаба та Святослав Петрович Нивчик. Саме лікар Н.М. Білоус буде спонсорована компанією «АстраЗенека» для участі в міжнародному медичному форумі – Європейському конгресі кардіологів, який відбудеться в серпні 2009 року в м. Барселона (Іспанія). «АстраЗенека» не вперше виступає з такими освітніми ініціативами. Компанія активно сприяє освіті лікарів і, зокрема, післядипломному навчанню. Так, 2009 року компанія підтримує проект «Післядипломне навчання» вже на сторінках журналу «Мистецтво лікування», що здійснюється спільно з ХМАПО ім. П.Л. Шупика за двома спеціальностями – «терапія» і «кардіологія». Вручити цінний і дуже важливий для лікаря приз приїхав сам голова представництва, к. мед. н. Володимир Анатолійович Ігнатів.

Власне процес очного циклу і вручення нагород відбувся в інтерактивній формі. Спершу лікарям було запропоновано відповісти на фахові запитання в режимі онлайн. Система інтерактивного тестування Smart Sentium дала учасникам можливість ще раз перевірити свої знання за допомогою пультів, що фіксували відповідь. Відтак, були визначені лікарі, які найкраще засвоїли тему «Лікування гострого коронарного синдрому». Переможці отримали особливі призи від компанії «Санофі АVENTIS» – визнаного лідера на ринку препаратів для лікування пацієнтів з гострим коронарним синдромом. З привітальним словом до учасників звернулася продакт-менеджер компанії «Санофі АVENTIS» Наталія Славська.

Другий і третій цінні призи вручила компанія «Гедеон Ріхтер»: завдяки її фінансовій підтримці лікарі Олена Вікторівна Лаба та Святослав Петрович Живчик, які посіли друге і третє місця за результатами очно-заочного циклу, поїдуть на Міжнародний конгрес до Угорщини. Компанія «Гедеон Ріхтер» відома своїми просвітницькими проектами для лікарів. Це і освітні навчальні школи для лікарів, що впродовж багатьох років проходили під егідою цієї компанії, це і спонсорство проектів дистанційного навчання на сторінках журналу «Ліки України», і спонсорство проектів з превентивної медицини впродовж 2008–2009 рр.

Всіх учасників очного циклу навчання привітала проректор ХМАПО. Цей поважний навчальний заклад, запевнила вона, дуже пишається, що має можливість провести такий курс тематичного удосконалення для лікарів всієї України, й надалі працюватиме над тим, аби впроваджувати різні інноваційні форми навчання лікарів. Тож, можливо, в майбутньому на сторінках «Ліків України» з'являться подібні проекти не лише за спеціальністю «кардіологія», а й за іншими спеціальностями.

Навчальний цикл ХМАПО ім. П.Л. Шупика на сторінках журналу «Мистецтво лікування», що проходив 2008 року за двома спеціальностями – «терапія» і «кардіологія», мав великий успіх у наших читачів. Понад 3 тис. лікарів з усіх регіонів України активно відгукнулися на цей проект, оцінивши зручність запропонованої очно-заочної моделі навчання. Список 35 переможців проекту було опубліковано в №1 «Мистецтва лікування» за 2009 рік. 12 найактивніших учасників отримали запрошення на очний цикл «Актуальні питання терапії та геріатрії, що його проводить кафедра кардіології та геріатрії ХМАПО ім. П.Л. Шупика».

Варто зазначити, що успішність проекту великою мірою пов'язана з підтримкою з боку провідних фармацевтичних компаній, які працюють на українському ринку. Передовсім, це компанії, які впродовж 2008 року підтримували публікацію навчальних матеріалів проекту на сторінках журналу. Серед них, зокрема, – компанії «Гедеон Ріхтер», «Зентіва», «АстраЗенека», «Санофі АVENTIS».

Перші 10 переможців проекту «Дистанційне навчання» отримали особливо цінні призи від компанії «Медікс»: передплату на всі три журнали видавництва «Медікс» – «Ліки України», «Мистецтво лікування» та «Медікс. Антиейджинг». Відтак, лікарі матимуть можливість продовжувати післядипломне навчання і черпати нову інформацію зі сторінок цих журналів. Крім того, спеціально до початку весни компанія «Медікс» започаткувала проект «Знайди своє щастя від «Медікс» з відомою художницею Олександрою Праховою».

Журнал «Мистецтво лікування» спільно з Національною академією післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика продовжує проект «Дистанційне навчання на сторінках журналу «Мистецтво лікування». Стати учасниками цього проекту ніколи не пізно – тож, шановні лікарі, приєднуйтеся!

Малюнки
Олександрі Прахової